

2009/2010. tanév

Megyei/fővárosi forduló

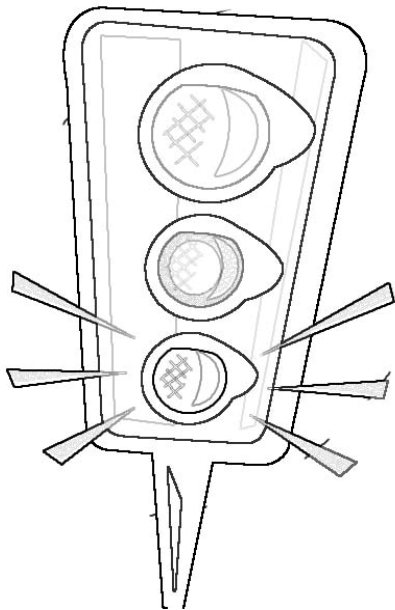
I. kategória, 7-8. évfolyam

Írásbeli feladatlap
versenyző példánya

A versenyző tanuló kódszáma:

Elért pontszám: /86 pont

Üdvözlünk Kedves Versenyző!

Egy közlekedési parkban elhelyezendő kiállítás tervezésében kell most a következő **90 percben** segédkezned. A park központi pavilonjában működik egy könyvtár, melynek előterében egy kiállítást fognak nyitni a tömegközlekedésről a környezetvédelem jegyében.

Mielőtt beleveted magad a munkába, javasoljuk, tekintsd át, mi vár rád, és ennek fényében tervezd munkádat!

Kérjük, hogy a feladatlapot **tollal** töltsd ki!

Élményekkel teli munkát kívánunk!

1.

A kiállításon szerepeljen egy tárlóban az irodalom is! Az utazással sok írónk, költőnk foglalkozik.

a) Válaszd ki, melyik költőnk melyik verset írta!

A költők: Illyés Gyula, Kiss Dénes, Petőfi Sándor, Weöres Sándor

Vers címe	Író neve
1. Kocsi és vonat	
2. Vonaton	
3. Vasúton	
4. Mozdony	

b) A felsorolt költők közül az, aki 1902-ben született, *Nem menekülhetsz* c. versében is utazásról ír. Milyen járművön utazott?

c) Vajon honnan hová utazott a hármas számú vers költője?

d) Még mindig ugyanarról a költőről kérdezzük. *Falu végén* kezdetű versében is szerepel egy vízi jármű. Melyik ez, és hogyan határoznád meg?

e) A feladatban szereplő költők közül kik azok, akik a budapesti metróon is utazhattak?

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	

2.

A közlekedés történeti tárlóban bemutatott tárgyakhoz, szükség van a szavak magyarázatára. Ezek a szavak vasútépítéssel, vasúti közlekedéssel kapcsolatosak. Nézz utána jelentésüknek! Adj rövid szómagyarázatot, majd válaszolj néhány kérdésre!

gurítódomb:

indóház:

lokomotív:

szemafor:

a) Melyik szó régies?

b) Melyik szerepel az idegen szavak szótárában?

c) Melyik görög eredetű?

15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	

3.

A magyarországi vasúttal elérhető helységek térképének összeállításához szükséges tudni, hogy a következő helységek közül:

Dorog, Füzér, Igal, Örkény, Óriszentpéter, Pilismarót, Szokolya, Zsámbék

Melyiket nem lehet vonattal elérni?

Melyik van a Duna-Tisza közén?

Mi a hiba a felsorolás betűrendjében?

24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	

4.

A közlekedés és a környezetvédelem kapcsolatát bemutató tárló mellett az alábbi Európai Unió hír is olvasható lesz. A mondanivaló hangsúlyozásához néhány tényt praktikus kiemelni kérdés - válasz formájában is. Add meg a kiírandó válaszokat a szöveg segítségével!

- a) Mit segít a jobb városi közlekedés?
- b) Hol történik a halálos balesetek egyharmada?
- c) Hányan élnek városokban az Európai Unióban?

A gyors és környezetbarát városi közlekedésért

Új tervet dolgozott ki az EU, hogy Európa-szerte hatékonyabbá és fenntarthatóbbá tegye a városi közlekedést.

„Az EU lakosságának több mint 70 százaléka városokban él, és tízből kilencen úgy gondolják, hogy lakóhelyükön jobban meg kellene szervezni a közlekedést.

Forgalmi dugók és balesetek mutatják, hogy a városokban a közlekedéstervezés kívánnivalót hagy maga után. Erre utal az is, hogy a halálos balesetek egyharmada városokban vagy városok közelében történik. A rosszul szervezett városi közlekedés más szempontból is sokba kerül. A közúti járművek okozta szén-dioxid-kibocsátás mintegy 40%-a a városi közlekedésből származik, más szennyező anyagok esetében pedig ez az arány a 70%-ot is eléri.

Az EU 20 intézkedésből álló cselekvési tervet dolgozott ki, hogy a következő négy év során a városi közlekedést fenntarthatóvá és hatékonyabbá tegye. Az intézkedések egy része a tömegközlekedés térnyerésének elősegítését célozza, de a tervben helyet kapott a károsanyag-kibocsátás nélkül üzemelő járművek kifejlesztésére irányuló kutatás támogatása is.

A jobb városi közlekedés az éghajlatváltozás elleni küzdelmet is segíti, továbbá a lakosság egészségi állapotának javulását eredményezi, és csökkenti a régiók közötti egyenlőtlenségeket.”

Forrás: A gyors és környezetbarát városi közlekedésért In: Európai Bizottság, [weblap] Európai Közösségek, 2009.09.30., URL: http://ec.europa.eu/news/transport/090930_hu.htm Utolsó letöltés: 2009.12.19.

34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	

5.

A közlekedési park könyvtára a kiállításához kapcsolódóan honlapján létrehozott egy 10-15 éves gyerekeknek szóló részt. Ezen szeretnék olyan könyvek iránt felkelteni az érdeklődést, melyek elolvasása elgondolkodtatja a gyerekeket a közlekedés vagy a tömegközlekedés vagy a környezetvédelem problémáiról, összefüggéseiről. Ebben kérik a segítségedet, hogy mint a témákban járatos kortárs írd meg egy figyelemfelkeltő könyvajánlást.

Válassz a könyvtárban egy a fenti célra megfelelő könyvet, add meg az adatait, és írd meg a 8-10 mondatos ajánlást!

40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	

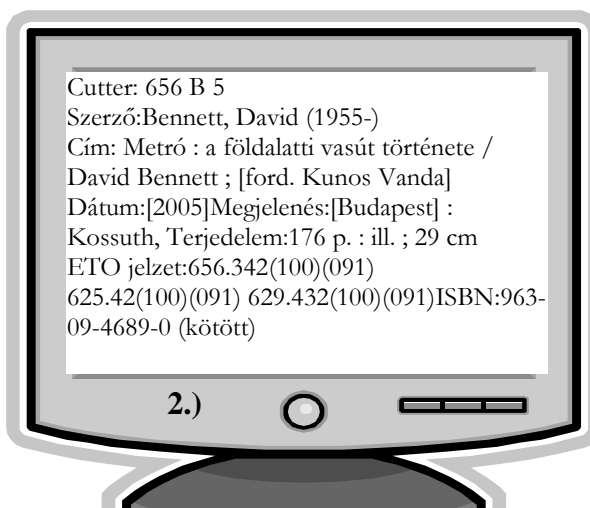
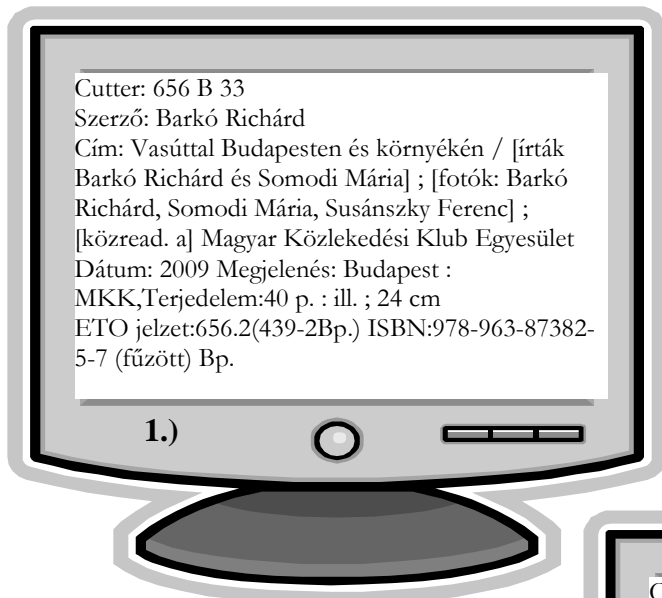

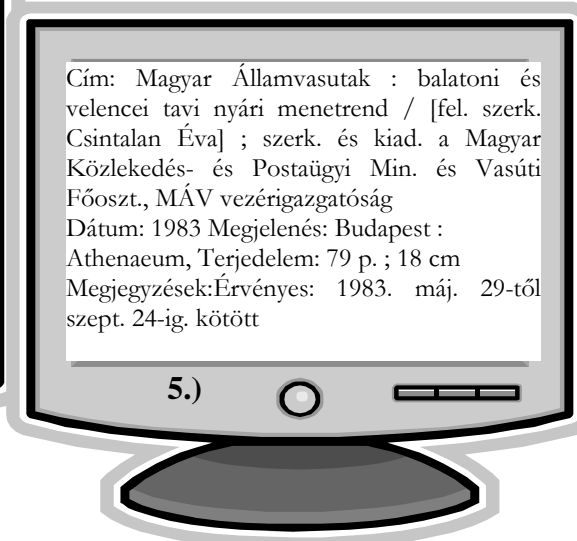
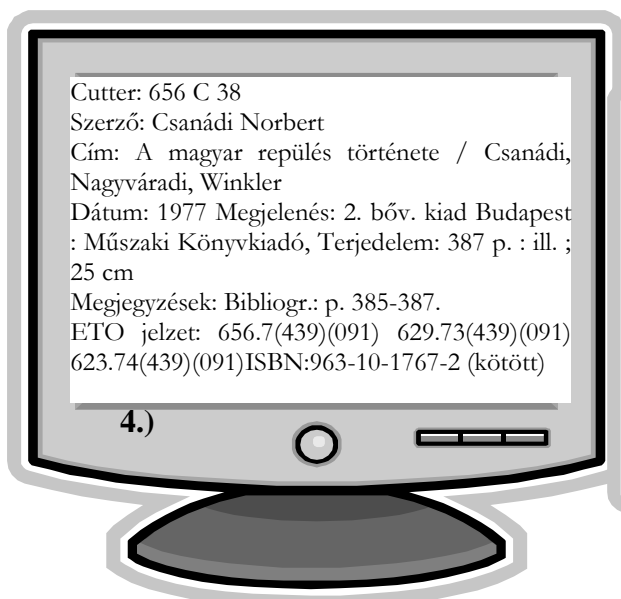
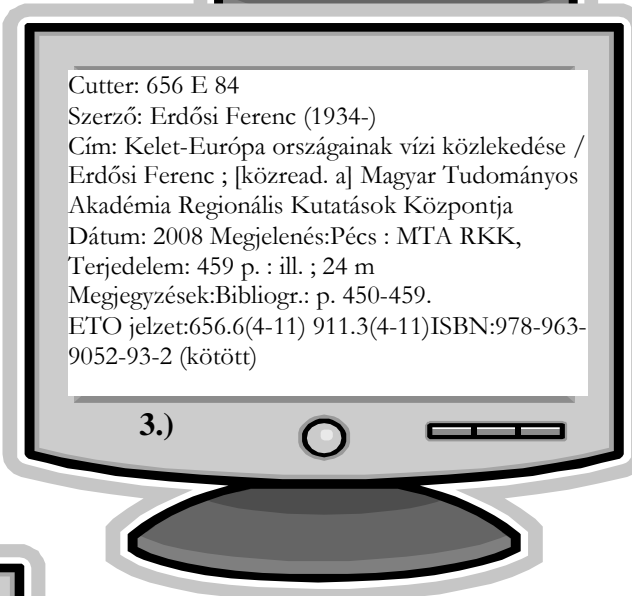
6.

A kiállításon néhány könyvet is be kell mutatni a könyvtár állományából válogatva. Válaszd ki, az alábbi rekordok közül, melyikre igazak az alábbi állítások! Írd oda a sorszámát!

- a) A legkorábban adták ki:
- b) Fontos a kiadás pontos dátuma:
- c) Pécssett jelent meg:
- d) Biztosan tartalmaz fotókat:
- e) Szerzője külföldi:
- f) Nem tartalmaz illusztrációt:

55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	

7.

A látogatóknak elkezdtek összeállítani egy rejtvényt is, melyet a kiállítás alapján és a könyvtárban oldhatnak meg. A meghatározásoknak megfelelő szavak kezdőbetűjét összeolvasásával, egy, a vasúti közlekedéssel kapcsolatos épület nevét kellene kapni, hogy kapcsolódjon a kiállításához. Kérünk, segíts befejezni és megoldani a rejtvényt. Írd be a helyes válaszokat! Írd meg a hiányzó meghatározásokat!

	1.	B	U	S	Z	S	Á	V		
	2.									
	3.									
	4.									
	5.									
6.										
	7.									
	8.	Á	T	S	Z	Á	L	L		
9.	S	Z	M	O	G					

1.

2. A gőzmozdony feltalálójának nemzetisége

3. Tó, a Kiskunsági Nemzeti Parkban Izsák közelében

4. Második leghosszabb hajózható folyónk

5. Üdülőhely a Duna jobb partján, Szobtól 5 km-re. Autóbuszsal, hajóval, vonattal egyaránt elérhető

6. Vasminiszter, 1886-89 között közlekedésügyi miniszter, a vasúthálózat kiépítője

7. Vidéket a közeli városokkal összekötő, rövid távú vasút, teljes nevén helyi érdekű vasút

8.

9.

a) A rejtvény megoldását jelentő szóhoz egy tréfás szólás kapcsolódik. Hogyan hangzik?

c) Ugyanez a szó szerepel Rideg Sándor egy regényének címében. Mi a regény címe?

d) Milyen funkciót töltött be az író a vasútnál?

e) Mikor volt a Nemzeti Szabadkikötő üzemi bizottságának elnöke?

61.	
62.	
63.	
64.	
65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	
74.	

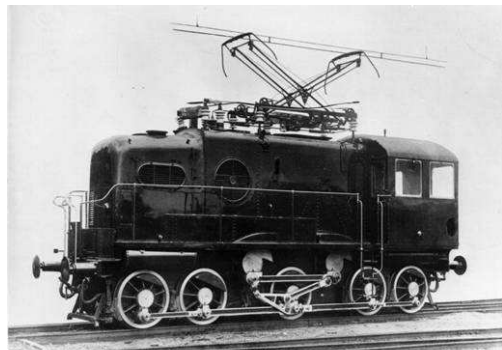

8.

A kiállítás vasúttörténeti tárlójában összekeveredtek a képek. Tedd időrendi sorrendbe! Számozd be a legkorábbival kezdve, írd évszámot is a képek mellé, valamint azt is milyen energiaforrással működtek!

Kandó mozdony

év:

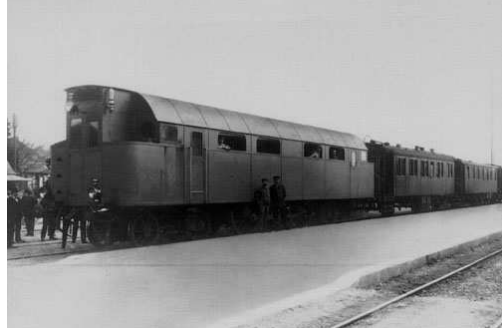
energiaforrás:

Rocket

év:

energiaforrás:

Adolf Klose mozdonya

év:

energiaforrás:

Melyik a legkörnyezetbarátabb? Indokold is válaszod!

75.	
76.	
77.	
78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	
85.	
86.	

**Örülünk, hogy részt vettél ebben a munkában! Viszontlátásra a következő fordulóban!
Feladatlapodat add át a felügyelő tanárnak!**

A feladatlap elkészítését támogatták:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

